

Rok Pański 1467

Jan Pieniążek, niegdyś archidiakon gnieźnieński, zostaje schwytyany przez swego ojca i przekazany biskupowi krakowskiemu, aby go wtrącił do więzienia z powodu popełnionego mężobójstwa

[...] niektórzy młodzi szlachcice ze znakomitych rodzin, z których za pierwszego uchodził były archidiakon gnieźnieński, ksiądz Jan Pieniążek, nabrawszy odwagi wskutek nieobecności starosty krakowskiego Jakuba z Dębna, stałymi kradzieżami i grabieżami dawali się we znaki tym ziemiom, i to nie tylko kupcom, ale i rycerzom. Niektórzy bowiem nadszarpnawszy albo rozpuściwszy majątki po ojcach, usiłując jednak mieć piękne i rzadkie wyposażenie, gdy chodzi o konie, szaty i służbę, żeby ich nie można było uważać za bardziej godnych pogardy i gorszych od innych, dopuszczali się różnego rodzaju występnych kradzieży. Ojciec księdza Jana Pieniążka, podkomorzy krakowski Mikołaj Pieniążek, aby położyć kres haniebnemu postępowaniu syna¹⁵⁶, ażeby ono nie dotarło także do niego, jego rodu i pozostałych synów (wiedział bowiem, że on posunął się do wszelkich występków, nawet niegodnych opowiadania, i do bluźnierstw wobec Boga, i do najgorszych przestępstw, a może posunąć się jeszcze dalej), wezwawszy go do siebie w sposób przychylny, wiąże i związanego przekazał biskupowi krakowskiemu Janowi, okazując się dobrym mężem i litościwym ojcem, pragnąc, żeby syn przez ostrą, co prawda, pokutę został zbawiony, a nie potępiony, i by została starta haniebna plama z jego rodu. Wtrącony przez biskupa krakowskiego Jana do więzienia w zamku kościelnym w Ilży¹⁵⁷, pokutował za występki przez 3 lata i 6 miesięcy w strasznym więzieniu, na ciemnym dnie wieży. Uwzięnie zaś wspomnianego Jana Pieniążka i powrót z Czech starosty krakowskiego Jakuba z Dębna przestraszyły wszystkich złodziei i powściągnęły ich zuchwałość (wspomniany starosta Jakub groził, że każdego spośród złodziei, nie bacząc na ich szlachectwo, powiesi na szubienicy).

¹⁵⁶ O dzieciach Mikołaja Pieniążka zob. F. Sikora, PSB, XXVI, s. 104.

¹⁵⁷ Ilża, m. i zamek w woj. sandomierskim na południe od Radomia.